CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library
S.D.P.13
Coll. No. 216

Title Vyatipātavrata

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 916 Subject: Purāṇa

Title: Vyatīpāta Vrata From Varāhapurāṇa

Author: —— Scribe: ——

Date of the work: —— Date of the Ms.: ——

Place of the work: —— Place of the Ms.: ——

Size: 7.7" × 4.4" Extent: 5 Foll.

Language: Sanskrit Script: Devanāgarī

Remarks: Complete.

कालीकातनी कृष ।पत्र ५

श्रीगणेशाय नमः ॥ धरण्युवाच ॥ यस्त्वया प्रोक्तो व्यतीपातः
कीदृशोसौ स्वरूपतः ॥ कस्य पुत्रः कथं पूज्यः पूजिते तस्य किं
फलं ॥ १ ॥ श्रीवराह उवाच ॥ महा [illegible] बृहस्पतेर्भार्या तारा नाम्ना
हृता [illegible]गुः ॥ मित्रत्वात्स्पृहतं सूर्य स्पृष्टदारां बृहस्पतेः ॥ २ ॥
तदा सोमो तिरुष्टस्य दीप्त दृष्ट्वा तमीक्षितं ॥ आदित्योपि तदा
रुष्टस्ता वन्योन्य मुदीक्षितां ॥ ३ ॥ तत्तयोर्दृष्टि संपाते क्रुद्धयोः
सोमसूर्ययोः ॥ उद्भूतास्यात्र वेत वीरः पुरुषः पिंगलेक्षणः
॥ ४ ॥ पिंगलश्मश्रु केशांत लंबकूर्चस्त्रगोदरः ॥ त्रिशिरो दी
र्घ दंष्ट्राक्ष सर्पायमसंनिभः ॥ ५ ॥ त्रैलोक्यं ग्रेसु कामश्च ॥१५
रवीदुभ्यां निवारितः ॥ तयोर्वचनमाकर्ण्य व्यतीपातो बुभुक्षि

संसेतस्तुवहोदेस

तः ॥ ६ ॥ प्रत्यक्षा वत दातो तु सोमसूर्यौ च संकटे ॥ युवाभ्यां
क्षेन संजातः क्षुधितौ न्नदयामि किं ॥ ७ ॥ सोमसूर्यौ कृतु ॥
सर्वेषामेव योगानां देवानां समभाद्भुः फलं च ये ॥ तेषां पुण्यप्र
वाहेनैव विष्णु तिन संशयः ॥ ८ ॥ यस्मिन्काले त्वदुत्पत्ति
स्तदा कल्याणकारकः ॥ स्नानदानादिकं किंचित्तव नाम्ना
दृष्यं व्रतेन ॥ ९ ॥ धरण्युवाच ॥ तस्यार्चन विधिं ब्रूहि विस्त
रेण जगद्गुरो ॥ तस्मिन्व्रते देव किं पुण्यं प्राप्यते नरैः ॥
१० ॥ श्रीवराह उवाच ॥ विस्तरेणार्चन विधिः कथितुं केन श
क्यते ॥ किंतु वक्ष्ये व्यतीपातः सविधिः श्रूयतामिह ॥ ११ ॥
व्यतीपात दिने प्राप्ते स्नात्वा मंत्रविधानतः ॥ पंचगव्यं तिले

स्वर्वे बाहुं महावेग

द्रष्ट्वा स्तुविन्ह्वा समादितः ॥२॥ ततस्तु कल्पये देवव्रतं सर्वार्थ
साधकं ॥ व्यतीपातदिने प्राप्ते स्वर्णदानं करोम्यहं ॥३॥ सर्वपाप
विशुद्ध्यर्थं यावत्संवत्सरो भवेत् ॥ तावदेवं करिष्यामि निर्विघ्नं
कुरुष्वयेज ॥४॥ नमस्तेस्तु व्यतीपात सोमसूर्यसुतप्रभो ॥ यत्किं २४
चिद्दीयते दानं तदक्षयमिहास्तु मे ॥५॥ शंखचक्रधरं प्रलंबोष्ठं च
मुखं च दीर्घनासिकं ॥ अष्टनेत्रं चतुर्वक्त्रं विस्तीर्णं शतयोजनं ॥६॥
महाबाहुं महादंष्ट्रं लीद्रदंतं महोत्कटं ॥ ब्रह्मांडव्यापिदेहं च
रक्तांगं रक्तलोचनं ॥७॥ एवं ध्यायेद्व्यतीपातं सर्वकामफल
प्रदं ॥ स्वरूपं देवदेवेशं पश्चाद्ब्राह्मणतर्पणं ॥८॥ परमान्नं स ॥२॥
मानीयं सर्वोपस्करसंयुतं ॥ दीयतां द्विजवर्याय व्रतसंपूर्ण

हेतवे ॥१९॥ सुव[illegible]र्णदेव संतुष्ट्यै माषमेकं प्रकल्पयेत् ॥ तदर्द्धं वा
प्रदातव्यं वस्त्रमाच्छाद्य पिना ॥२०॥ वस्त्रार्द्धमपि तत्स्वल्पं हेम
विप्रकरार्पितं हेमाद्रिसहस्रं दानं स्यान्नारायणोदितः ॥२१॥
हिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः ॥ अनंतपुण्यफलदं अ
तः शांतिं प्रयच्छ मे ॥२२॥ मंत्रेणानेन विप्राय दद्यात्कुंकुमसमन्वितः
॥ सर्वपापविनिर्मुक्तो धनवान्पुत्रवान्भवेत् ॥२३॥ एवं संव
त्सरे पूर्णे पश्चादुद्यापनं चरेत् ॥ आदौ मध्ये तथा चांते कुर्यादुद्या
पनं बुधः ॥२४॥ निष्कमात्रेण कर्त्तव्या तदर्द्धार्द्धेन वा पुनः ॥ व्यती
पातप्रतीमा कार्या वित्तशाठ्यं विवर्जयेत् ॥२५॥ व्यतीपातस्वरूपं तं रु
द्रदेहभुजं नरः गृहमध्ये थवा गोष्ठे सर्वेरापूरिते वटे ॥२६॥ ग

दृष्ट्वैदिपिकां सव्वां च अनस्त्रोराशेरापं ताम्रपात्रगामीय तेकां च
नारूष्य मन्विते ॥२७॥ नवस्काप्य व्यतीपातं सूर्यं सम्मय थाविधि
॥ तत्र मंत्रैः स्वशाखोक्तैः पूजयेत्सुसमाहितः ॥२८॥ रागद्वेषा विदी
नश्च ... मुद्रा समन्वितः ॥ गंधपुष्पाक्षतैर्दीपैर्नैवेद्य समन्वितैः
॥२९॥ अर्घ्यं दापित तोदद्यात्स्रुगं पंकुसुमैः फलैः ॥ गृह... णा वैव्यती
पात सोम सूर्य सुतप्रजो ॥३०॥ स ... तत्पापं च प्रसादादिन
स्यतु ॥ मंत्रेणानेन वेदविद्वादं वै समाहितः ॥३१॥ होमं समाचरेत्त
स्मात्सोमो धेनु ... तिस्मरन् ॥ आ... नेति मंत्रेण स्याघ्यविधिवन्नरः
॥३२॥ ... सहस्रमिदं ... शतमृत्तरं तथा ॥ नवचैवा ... होमश्च
चरुहोमस्तथैव च ॥३३॥ ... णाभोजयेत्पायसेन त्रयोदश ॥ ॥३॥
कांस्यपात्राणि देयानि पायसेन युतानि च ॥३४॥ एवं पाताध्याविधाय

दद्या... सह ... गुणीय वस्त्रा चौर्नृपशौ स्वस्व शक्तितः
॥३५॥ पयस्विनीं ... वगामे ... च समां कांस्यदोहिनीं ॥ सुवर्णशृंगी
रौप्यखुरां मुक्ता... भूषणां ॥३६॥ सुवर्णतिलकोपेतां तां
सपर्षिं सदक्षि... दद्या... द्विज... णापरितो ... नमनु सुंदरि ॥३७॥
तेन स्याद्भुतं संपत्तिः फलं चातिपुलं भवेत् ॥ इत्थं व्रतंतु यः कुर्यात्स
द्भक्ति समन्वितः ॥३८॥ कोटिजन्मा... पापै मुच्यते नात्र संश
यः ॥ अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च ॥३९॥ गवां कोटि
प्रदानेन यत्फलं लभते नरः ॥ तत्फलं च व्रतेऽस्मिन्... व्रतेनानेन मेदि
नी ॥४०॥ संततिश्चापि संपत्तिर्व्यतीपात प्रसादतः ॥ गोघ्नं तच पितृ
ब्रह्महा ब्रह्महा गुरुतल्पगः ॥४१॥ इत्यादि पापकर्त्तापि नरो मुच्येत्त

संशयः ॥ कोटिवर्षसहस्राणि यमलोकं न पश्यति ॥४२॥ दिव्यवर्षस
हस्राणि स्वर्गलोके महीयते ॥ सर्वयज्ञेषु यत्पुण्यं सर्वदानेषु यत्फलं
॥४३॥ व्यतीपातप्रदानेन फलमाप्नोत्यसंशयः ॥ अस्मिन्नेतेव्रते दे
विवैधव्यं नैव जायते ॥४४॥ अकालेनैव मृत्युश्च दारिद्रं नैव जायते
दीर्घायुश्च तथा पुत्रान् धनधान्यं तथा ॥४५॥ एतेव्रते तु देवे
शि जायते नात्र संशयः ॥ न तिथिर्नेच न नक्षत्रं न वारो न च चंद्रमा ॥४६॥
यदा चैव व्यतीपातं [illegible] कार्यमिदं व्रतं ॥ ऋषिरुवाच ॥ इदं व्रतं न
पवर [illegible] करोति नरः [illegible] यानि दुष्पापमखिलं सह पुत्रपौत्रैः आसप्तवि
नरकैः परिरक्ष्य [illegible] प्रयाति पदमात्मनं महेश्वरस्य किंच
तैर्बहु मिश्रा [illegible] ते सर्वे पापात् मात्राप्नोति व्यती

पातःप्रसादेतः इदं च श्रावयेद्भक्त्या मनुयाद्वा समाहितः सर्वे
पापविनिर्मुक्तो विष्णुलोके महीयते इति श्रीवासहपुराणे
व्यतीपातव्रतं संपूर्णं

हिर सैछोऽपत्र५